

Tornedaling i Occitanien

Maj-Siri Österling är en tornedalsk konstnär, som länge har bott en stor del av året i Frankrike, i en landsdel där det talas bland annat occitanska. I artikeln redovisas ett konstnärligt samarbete mellan ett par av Europas minoriteter.

Maj-Siri Österling är född i Muonionalusta i Pajala kommun, men har bott också i andra, nordliga Tornedalsbyar. Hon har en sommarstuga vid Torneälven i Anttis. Sommar och jul tillbringar Maj-Siri i Sverige, i byn Fors i Avesta kommun. Österling har haft egna utställningar i många europeiska länder och i Nord-Amerika, men hon är också representerad i åtskilliga offentliga samlingsutställningar runt om i Sverige, i andra europeiska länder och även i Gambia i Afrika.

Fyrspråkiga konstböcker

Under de senaste åren har ett mycket fruktbart, konstnärligt samarbete kommit till stånd mellan Österling och den occitanska diktaren och sångerskan, Anette Clement. Österlings verk, akvarellerna, pastellerna, akryl- och oljemålningarna har ofta skildrat natur och landskap, inte minst nordligt belägna. Under de senaste tio åren har hennes huvudtema varit älven, och under de allra senaste åren älven och isen, isbildningen och islossningen. När Anette Clement såg dessa tavlor för första gången blev hon inspirerad till att dikta och sjunga om dem.

Delar av resultaten av det samarbete som uppstod kring detta presenterades redan för några år sedan i Kiruna och nu fortsätter samarbetet: en konstbok med titeln *Isen och solen* håller på att skapas, med texter av Anette Clement, som översatts från occitanska till svenska av Österling själv och hon har också svarat för översättningen till meänkieli tillsammans med Monica Johansson. Dessutom finns texterna även på franska. Avsikten är att presentera en del av originalmålningarna till boken och de sex dikterna vid årets Nattfestival i Korpilombolo. Österling har tidigare skapat en konstbok, *Väylä-Älven*, som bygger på texter av Veikko Haakana. Tillsammans med Monica Johansson har hon gett ut boken *Barr-Haonneuloja*. Också den är fyrspråkig.

Laxpatan har varit på turné

Österlings och Johanssons samarbete inleddes för många år sedan. Under Johansson tid som kulturchef i Pajala skapades den effektfulla laxpatan, som placerades centralt i Pajala vid

Torne älv. Sedermera revs verket men det har återuppstått och visats bl a vid Dalälven i Rättvik och i Sollefteå.

Förra året inköptes verket av staden Tours, som har placerat det på en ö i floden Loire. Österling är för övrigt den enda svenska konstnär vid sidan av Hilding Linnqvist, som finns med i ett bokverk över konstnärer från olika delar av världen, som verkat i Loire-dalen och finns representerade där.

Våren 2012 kommer staden Tours att helt tömma sitt enorma växthus, som ska ge plats åt en ny, stor isinstallation av Österling.

Erling Wande

* Ismålningarna finns att se på internetsidan www.artpointfrance.org (tryck på knappen "vitrine des artistes" och sedan på namnet "Osterling") och dessutom på Österlings egen hemsida, www.maj-siri.com.